

Einführung in die Übersetzung

Zbyněk Fišer

fiser@phil.muni.cz

První přednáška

Překladačelský proces,
definice překladu,
vlastnosti textu a translátu.

Reiß, Katharina; Vermeer, Hans J. *Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*. 2. Aufl. Tübingen: Niemeyer, 1991 [1984]. 250 s. ISBN 3-484-30147-3.

- *nabídka informací* (Informationsangebot)
- *skopos* (*Skopos*) – Zweck, Ziel, Funktion

Sternberg, Robert J. *Kognitivní psychologie*.
Přel. F. Koukolík. 1. vyd. Praha: Portál, 2002.
637 s. ISBN 80-7178-376-5.

Nünning, Ansgar, et al. *Lexikon teorie literatury
a kultury*. 1. vyd. Brno: Host, 2006. ISBN 80-
7294-170-4.

Andersen, Hans Christian. *Pohádky a povídky I.* Přel. O. Liška, B. Mencák, J. Rak, J. Vrtišová. 1. vyd. Praha: SNKLHU, 1953. 312 s.

Andersen, Hans Christian. *Pohádky.* Přel. G. Pallas. 6. vyd. Praha: Albatros, 1985. 223 s.

Andersen, Hans Christian. *Die Galoschen des Glücks. Märchen und Geschichten.* Deutsch von Eva-Maria Blühm. 1. Aufl. Berlin und Weimar: Aufbau-Verlag, 1988. 462 s. ISBN 3-351-00911-9.

- Andersen, Hans Christian. *Samlede Eventyr og Historier 1–3, Bind 1*. 2. Paperbackoplag. København: Gyldendal, 1977. ISBN 87-00-49211-6.

Souhrn obecně platných požadavků úspěšné translace
– pracovní východisko:

- A. Funkci cílového textu v očekávané komunikační situaci může překladatel správně stanovit jen na základě jasného požadavku zadavatele překladu.
- Překladatel by měl znát požadavek zakázky a vědět, čeho má svým překladatelským jednáním dosáhnout.

- B. Překlad musí být funkčně adekvátní pro předpokládanou cílovou komunikační situaci v cílové kultuře.
- C. Očekáváme, že český překlad bude splňovat požadavky gramatické správnosti v té míře, kterou na něj klade funkce veřejné publikace.

„[...] der laae *en lang, guul Paaskelilie* i Sophaen og strakte sig, det var *en Hofdame!*“ (Andersen, 1977: 29)

- Vrtišová:

„ležela tam na pohovce *dlouhatánská žlutá lilie* a protahovala se – byla to dvorní dáma“ (Andersen, 1953:30)

- Blühmová:

„*eine lange gelbe Osterglocke*“ (Andersen, 1988: 27)

- Pallas:

„ležela tam v lenošce *velká lilie*“ (Andersen, 1985: 214)

Tulipanerne og de store gule Lilier, det er gamle Fruer, de passe paa, at der bliver dandset net, og det gaaer pent til! (Andersen, 1977: 29)

- *Vrtišová:*

... tulipány a velké zlaté lilie [...] dohlížejí, aby se pěkně tančilo a aby všechno klapalo (Andersen, 1953: 30)

...tulipány a velké zlaté lilie jsou staré dámy, které dohlížejí, aby se pěkně tančilo a aby všechno klapalo (Andersen, 1953: 30).

- *Blühmová:*

...die Tulpen und die grossen gelben Lilien sind alte Damen, die passen auf... (Andersen, 1988: 26)

- Pallas:

*Tulipány a velké, žluté lilie, to jsou staří rodiče,
kteří dávají pozor, aby se hezky tančilo a aby
se vše dobře dařilo!*

(Andersen, 1985: 213)

- Kreativita ve službách překladatele musí sloužit očekávaným funkcím překladu.

- Karlík, Petr; Nekula, Marek; Pleskalová, Jana (ed.). *Encyklopedický slovník češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. 606 s. ISBN 80-7106-484-X.
- Karlík, Petr; Nekula, Marek; Rusínová, Zdenka (ed.). *Příruční mluvnice češtiny*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995: 800 s. ISBN 80-7106-134-4.
- Hrbáček, Josef. *Nárys textové syntaxe spisovné češtiny*. 1. vyd. Praha: Trizonia, 1994. 134 s. ISBN 80-85573-51-2.

Rysy textovosti

- Beaugrande, Robert-Alain de; Dressler, Wolfgang Ulrich. *Einführung in die Textlinguistik*. 1. Aufl. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1981. 290 s. ISBN 3-484-22028-7.
- koheze, koherence, intenciálnost, akceptabilita, informativnost, situativnost, intertextualita

- Vater, Heinz. *Einführung in die Textlinguistik: Struktur, Thema und Referenz in Texten*. 1. A. München: Wilhelm Fink Verlag, 1992. 206 s. ISBN 3-7705-2756-9.

Das große Lalula

Morgenstern, Christian. *Galgenlieder. Palmström. Palma Kunkel. Der Ginggan. 2. Aufl.* Stuttgart: Reclam, 1998. 170 s. ISBN 3-15-009879-3.

Hontraruru miromente

zasku zes rü rü?

Entepente, leiolente

klekwapufzi lü?

Lalu lalu lalu lalu la!

2. strofa, cit. podle Morgenstern, Christian. *Galgenlieder*.
1. vyd. Praha: Labyrint, 2000. ISBN 80-85935-15-5, s. 20.

Heinemann, Wolfgang; Viehweger, Dieter. *Textlinguistik. Eine Einführung*. 1. Aufl. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1991. 310 s. ISBN 3-484-311115-0.

- **znalosti jazykové**
- **znalosti encyklopedické**
- **znalosti komunikačních strategií**
- **znalosti základních komunikačních principů**
- **znalosti metakomunikační**
- **znalosti o globálních textových strukturách**

